

PÄÄKIRJOITUS

Ajatuksia, sanoja, tekoja

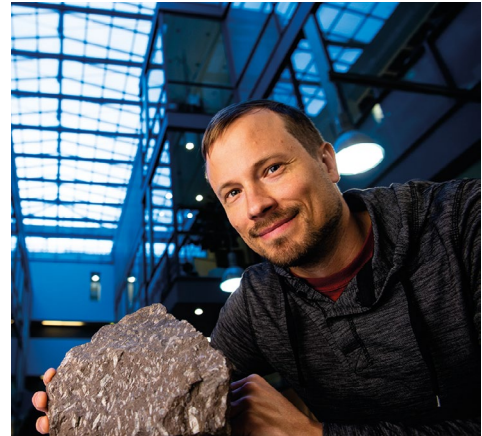
Geologian salojen avaaminen suurelle yleisölle ei ole helppoa. Perustermistökin on usein alaa entuudestaan tuntemattomalle täyttä hepreaa. Muistan joidenkin geologien joskus oikein kerskuneenkin sillä, että eihän tästä kukaan ”tavallinen tallaja” mitään ymmärrä. Toisaalta, asiaa myös yleisesti geologiipiireissä harmitellaan.

On hyvin tiedetty ja usein esille tuleva asia, että peruskoulussa ja lukiossa suomalaiset saavat varsin suppean katsauksen geologiaan. Tästä johtuen geologiaa ei usein ymmärretä edes omaksi tieteenalakseksi vaan osaksi maantiedettä. Muun muassa tämän vuoksi geologian opintoihin ensisijaisesti hakeutuvia ei ole ruuhkaksi asti missään alamme opinahjossa.

Geologia ja geotieteet yleisemmin tulevat kuitenkin olemaan keskeisessä roolissa ratkaisutaessa tulevien vuosikymmenten suuria kysymyksiä ihmiskunnan ja laajemmin maapallon elokehän tulevaisuudesta. Me itse tiedämme sen varsin hyvin, mutta tietävätkö muut. Ei voi pitää itsestäänselvyytenä, että tärkeän, mutta varsin pienilukuisen asiantuntijajoukkoon tukeutuvan alamme rahoitus on tulevaisuudessakin turvattu.

Monen asiantuntijan arki täyttyy muista työtehtävistä kuin geologian popularisoinnista. Yleistajuistamiseen liittyvästä työstä ei esimerkiksi juurikaan saa tunnustusta yliopistomaailmassa. Toisenlaisiakin esimerkkejä löytyy – kuten suurella työllä suunnitellut ja tuhansien ihmisten kokemat upeat Geoparkit, joita on esitelty Geologi-lehdessä ja viimeksi Flooran päivän virtuaalitaapahtumassa.

Geologian popularisointi voi olla hyvin pieniäkin asioita. Geologi-lehden juttuja esimerkiksi mammutteista tai ilmastonmuutoksen

vaikutuksesta sivilisaatioihin voi jakaa vaikka sosiaalisessa mediassa. Entä satuitko lukemaan jonkin geologiaan liittyvän uutisen, jossa oli jokin asiavirhe? Asian julkisen päivittelyn sijasta turhautumiseen kuluvan energian voisi käyttää paljon hyödyllisemmin. Kokemukseni mukaan valtaosa toimittajista ottaa mielellään asiallista palautetta vastaan ja tekee pyydyt korjaukset esimerkiksi verkkouutiseen. Twitterissä on #maaperägate-aihetunnisteen kautta korjattu jo monessa uutisessa virheellisesti käytetty maaperä kallioperäksi tai maankamaraksi. Yhteydenottajan nimi jää muistiin ja voi poikia yhteistyöpyyntöjä tulevaisuudessa.

Ajatukset yksinään eivät johda mihinkään, sanat jo vähän pidemmälle, mutta teoilla pääseekin usein jo maaliin asti. Geotieteiden popularisoinnin vaikutusta ja siihen kannustamista ei parane unohtaa organisaatiotasollakaan, oli kyse sitten yliopistoista tai valtiollisista tutkimuslaitoksista.

JUSSI S. HEINONEN

*Akatemiatutkija (Helsingin yliopisto) ja
Geologin toimitussihteeri*